

ЖІНОЧА ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ЇЇ ЗАПОБІГАННЯ

Павлова Сніжана Леонідівна,
здобувачка вищої освіти

Толкач Анжеліка Миколаївна,
старший викладач

Національний університет «Чернігівська Політехніка»
м. Чернігів, Україна

Вступ. З давніх давен було прийнято вважати, що «жінка – це берегиня сімейного, домашнього вогнища», та з останніми роками цей вислів все більше і більше втрачає свою так би мовити силу. Причиною цього є збільшення кількості жінок, які пов'язують своє життя із вчиненням кримінальних правопорушень. Наразі, жіноча злочинність є реальністю, на яку не можливо не звернути уваги.

Мета роботи. Метою дослідження є визначення поняття «жіноча злочинність» та умови її запобігання. Жіноча злочинність – це кримінальні правопорушення, що вчиняються особами жіночої статі. Розгляд питання стосовно жіночої злочинності було започатковано класиками, зокрема це Ч. Ломброзо у своїй роботі «Жінка злочинниця та повія». Він визначив жінку такою, що стоїть на нижчому рівні розвитку порівняно з чоловіком і тому схильною вчиняти злочини [1, с.295].

Матеріали і методи. Проблему жіночої злочинності досліджували такі науковці, як О.М. Гаргат – Українчук, В.Н. Кубальський, О.М. Малишева, В.О. Момотюк, А.С. Трибушенко, а також інші науковці. Системний метод надав можливість охарактеризувати основні причини вчинення жінками кримінальних правопорушень. Метод аналізу допоміг вивчити наукові доробки вчених з проблеми жіночої злочинності. Для наведення статистичних даних був використаний статистичний метод.

Результати і обговорення. З останніми роками жіноча злочинність виросла майже вдвічі у всьому світу. Ця проблема не обійшла і Україну, все більше фіксується кримінальних правопорушень, які вчиняють жінки.

Незважаючи на те, що жіноча злочинність є досить «популярною» останніми роками в Україні, Кримінальний Кодекс України передбачає тільки одну статтю за якою суб'єктом кримінального правопорушення є виключно жінка - це ст. 117 (Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини під час пологів або одразу після пологів)[2]. Як правило такі кримінальні правопорушення вчиняють жінки, які ще не зовсім адаптовані до життя, це - зазвичай жінки, які почали раннє статеве життя або у них немає умов для нормального виховання дитини.

Якщо детальніше розібратися у кримінальних правопорушеннях, які скоюють жінки, то на перше місце варто поставити «кримінальні правопорушення проти власності» (63%). Слід взяти до уваги, що за статистикою наданою за 2019 рік було виявлено 13785 жінок, які вчинили кримінальні правопорушення. Найбільш розповсюдженими корисливими кримінальними правопорушеннями є: крадіжки (81%), шахрайство (13%), грабежі (2,8%), привласнення, розтрата або заволодіння чужого майна шляхом зловживання службовим становищем (2,4%), розбої (0,4%) та інші. На другому місці за розповсюдженістю знаходяться «кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи (14,4%). На третьому місці знаходяться «кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення» (9,8%) [3, с. 6].

Жінки, які вдаються до крадіжок або шахрайства, зазвичай знаходяться в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння. Із загального числа кримінальних правопорушень, які були вчинені жінками десь приблизно 30 % або 40% із них знаходилися у стані алкогольного сп'яніння. Зважаючи на це статистика стосовно деградації у жінок більша у рази ніж у чоловіків [3, с. 7].

Також розповсюдженим видом кримінальних правопорушень є насильницькі кримінальні правопорушення, які вчиняють жінки, хоча вони і не є характерними для жіночої злочинності, але саме вони найчастіше вчиняються у родинно – побутовій сфері. Це свідчить про тенденцію зростання чисельності

жінок, які несуть покарання за тяжкі кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи. Найчастіше мотивом у вчиненні цього кримінального правопорушення для жінок виступають заздрість, хуліганські мотиви, страх, помста, ревності, також може бути прагнення позбутися потерпілого, статеві та садистські спонукання і т. д. Саме цього виду кримінальні правопорушення жінки вчиняють із особливою жорстокістю [4, с.65].

Проаналізувавши матеріали дослідників щодо жіночої злочинності можна виділити такі основні причини вчинення жінками кримінальних правопорушень:

- поширеність таких суспільно-негативних явищ, як пияцтво, проституція, наркоманія; аморальність;
- напруженість у суспільстві, яка призводить до конфліктності;
- послаблення ролі такого соціального інституту як сім'я;
- бажання жінки досягти високого кар'єрного росту.

Наведений перелік не є вичерпним.

Останніми часами жінки перестали відчувати себе захищеними та слабкими, все більше жінок почали займати керівні посади та працювати більше чоловіків. Такий напружений ритм роботи призводить до відчуття втоми, нервового перевантаження, до психологічного зриву. Крім того, своє роздратування жінка «несе» додому, де її чекає рутинна побутова робота і мінімальна допомога зі сторони сім'ї [5, с.181].

Щоб запобігти жіночій злочинності, по-перше, жінка у суспільстві повинна мати вагомий життєвий статус, її увага має зосереджуватися більше на сім'ї та дітях. Якщо вона хоче працювати, то це бажання повинно бути не від того, що не має грошей, а від того, що вона сама цього бажає, щоб отримати задоволення від праці. По – друге, у попередженні злочинності велику роль мають відігравати установи у справах по неповнолітніх, оскільки виховна діяльність дівчаток в підлітковому віці, які можуть стати на шлях злочинниці, не тільки гуманний, але і доволі ефективний спосіб боротьби із жіночою злочинністю. Також ще в підлітковому віці велику роль можуть відігравати

медичні працівники, вони можуть не тільки виявити, але і лікувати гінекологічні розлади та венеричні хвороби, а також можуть установити контингент дівчаток, які уже вчиняють або мають схильність до вчинення аморальних дії. Ще більшу роль відіграють батьки, які можуть впливати на свою доньку та виховувати її у психологічно стійкій сім'ї.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищевикладене можна констатувати, що жіноча злочинність – це кримінальні правопорушення, що вчиняються особами жіночої статі на певній території і за певний проміжок часу. У дослідженні даного виду кримінальних правопорушень було з'ясовано, що наразі жіноча злочинність - це велика соціальна проблема, яку потрібно якомога швидше вирішувати, оскільки вона негативно впливає на суспільство.

Література

1. Малишева О.М. Деякі кримінологічні аспекти злочинності жінок та запобігання їй. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. №6. С. 295 – 298 URL: http://www.lsej.org.ua/6_2018/82.pdf
2. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001; № 25-26. Ст. 131.
3. Трибушенко А. С. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночій злочинності» : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Миколаїв, 2020. 16 с.
4. Кубальський В.Н., Момотюк В.О. Жіноча злочинність: особливості та тенденції розвитку в Україні. *Судова апеляція: наук.-пр. журн*. 2018. № 4. С. 60-68.
5. Гаргат – Українчук О.М. Причини та умови жіночої злочинності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2014. С. 173 – 182.